

El MACBA presenta *Gelatina dura.* *Històries escamotejades dels 80*

- ▶ *Gelatina dura. Històries escamotejades dels 80* és una revisió del relat hegemònic a l'Estat espanyol en el període comprès entre 1977 i 1992, qüestionant-lo des d'una perspectiva actual.
- ▶ Més de 200 obres –la meitat provinents de la Col·lecció MACBA– d'una seixantena d'artistes, juntament amb una nombrosa selecció de materials del Fons de l'Arxiu i Biblioteca del museu.
- ▶ L'exposició s'emmarca en el projecte de la xarxa de museus europeus L'Internationale, que ha impulsat una revisió dels anys vuitanta en els contextos respectius dels països integrants.

Títol: *Gelatina dura. Històries escamotejades dels 80* **Inauguració:** dijous 3 de novembre de 2016, 19.30 h
Dates: del 4 de novembre de 2016 al 19 de març de 2017 **Organització:** Exposició organitzada pel MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona en el marc de L'Internationale **Comissària:** Teresa Grandas

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona presenta *Gelatina dura. Històries escamotejades dels 80*, una revisió del relat hegemònic a l'Estat espanyol en el període comprès entre 1977 i 1992, qüestionant-lo des d'una perspectiva actual. Aborda una sèrie d'esdeveniments històrics d'ordre social, polític i econòmic, alhora que es presenta el treball d'alguns grups, activistes culturals i artistes que es van posicionar en la subversió i la crítica de l'ordre establert. Aquest projecte s'ha desenvolupat en el marc de la xarxa L'Internationale, que va convidar els sis museus europeus que en formen part a fer una revisió dels anys vuitanta en els seus contextos respectius.

L'exposició visualitza algunes històries desateses, suscita preguntes i qüestiona què hi ha rere la narrativa oficial i com s'han articulat els discursos dominants. El recorregut s'estructura al voltant de set possibles relats: *La memòria oblidada*, sobre l'antihistòria, la contrainformació i l'oblit del passat recent; *Els angles cecs*, dels grups autònoms a la institucionalització democràtica; *De la granota blava al coll blanc*, de la desarticulació dels moviments obrers a la reconversió industrial; *Al barri dels meus somnis*, des de l'urbanisme ferotge fins a la ciutat espectacle; *Els bells vençuts*, sobre drogues i presons; *Les lletres arrabassades*, la contracultura versus la institució art; i *L'estat gasós*, sobre l'alteritat i l'escapisme com a arma, el món imaginat. *Gelatina dura* reuneix més de 200 obres de 59 artistes, gairebé la meitat d'elles provinents de la Col·lecció MACBA, juntament amb una nombrosa selecció de materials del Fons de l'Arxiu i Biblioteca del museu, i s'hi mostren films, documentals, programes de televisió, revistes, còmics, fanzines, treballs artístics i exercicis antiartístics, entre d'altres materials.

Gelatina dura

«allá tras las montañas de gelatina dura»

Eduardo Haro Ibars, poeta

«L'oxímoron emprat pel títol juga precisament amb la idea de la gelatina, una cosa insípida, de fàcil digestió i tova; i la contraposició amb la qualitat de la duresa. La gelatina dura no existeix, és precisament una cosa oposada a la seva pròpia qualitat, però explicita molt bé la imatge amable i molt digerible que es va vendre dels anys vuitanta en aquell moment i que encara perdura», afirma la comissària de l'exposició, Teresa Grandas. Ella mateixa hi afegeix: «L'imaginari popular d'aquells anys redunda en clixés de modernitat, consolidacions democràtiques, avenços i cultura, molta cultura.»

El relat oficial i la promoció de la cultura

El relat oficial dels anys vuitanta a l'Estat espanyol va prioritzar la necessitat per damunt de la raó i va consolidar una mirada que privilegiava el futur abans que l'anàlisi del passat recent, obviant qualsevol consideració crítica respecte a la filiació amb el poder franquista. La cultura va ser utilitzada pel govern com un instrument de promoció per oferir una imatge d'un país que havia superat una dictadura, que havia consolidat la democràcia i que havia esdevingut cosmopolita. Si fins aleshores el país s'havia caracteritzat per l'escassetat d'institucions culturals que promoguessin l'art i la creació contemporanis, ara s'intentava compensar aquest buit impulsant beques de creació, espais per a l'art jove, equipaments de gran envergadura com el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, la fira d'art ARCO, festivals i tota mena d'esdeveniments. A Barcelona, aquest moment va prefigurar la transformació urbanística de la ciutat arran de la seva proclamació com a seu dels Jocs Olímpics i es va recuperar la idea de crear el Museu d'Art Contemporani.

Gelatina dura no pretén rebatre o rebutjar les fites assolides, sinó que es planteja com un espai de confrontació d'hipòtesis, més que no pas com un marc-tesi. L'exposició esbossa microrrelats i algunes aproximacions crítiques en un recorregut temàtic que, lluny de voler ser exhaustiu, el que es proposa és indicar algunes línies d'anàlisi dins d'un marc complex i que resulten especialment interessants vistes des del context actual.

L'exposició mostra treballs de: 5QK's (Alfonso de Sierra, Luis Escribano, Ramón Massa, Ces Marti i Enric Bentz); Francesc Abad; Agustín Parejo School; Marcel·lí Antúnez; Txomin Badiola; Antonio Beneyto; Miguel Benlloch; Tino Calabuig; Alan Carrasco; Colita; Societat U de Barcelona (Octavi Comeron, Tere Badia, Jorge Luis Marzo, Guillermon Trujillano, Montse Romani); Pepe Espaliú; Marcelo Expósito; Daniel García Andújar; Joan Gelabert; Eulàlia Grau; Isaías Griñolo i Angustias García; Federico Guzmán; Joaquim Jordà; José Juan Bartolomé i Cecilia Bartolomé; Lluís Juncosa; Manolo Laguillo; Rogelio López Cuenca; Laia Manresa; Muntadas; Nazario; Ocaña; Antón Patiño; Carlos Pazos; Pere Portabella; Preiswert; Manolo Quejido; Joan Rabascall; Arturo-Fito Rodríguez, Gabriel Villota; Pedro G. Romero; María Ruido; Fernando Ruiz Vergara; Pepe Sales; Mireia Sentís; SIEP (col·lectiu artístic); Llorenç Soler; Albert Subirats; Carlos Taillefer; Taller Llunàtic; Steva Terrades; Francesc Torres; Adrià Trescents, Isidoro Valcárcel Medina; Jordi Valls; Ventura Pons; Vídeo-Nou; Jaume Xifra i Zush.

L'Internationale és una xarxa de museus que estableix una col·laboració a llarg termini amb uns paràmetres fins ara poc habituals. A diferència d'altres experiències similars, en aquest cas s'ha potenciat un nou internacionalisme artístic, no jeràrquic i descentralitzat, fonamentat en el valor de la diferència i l'intercanvi horitzontal. L'objectiu és consolidar vincles entre les institucions que en formen part, crear xarxes de treball, afavorir projectes transversals de recerca i compartir metodologies.

La xarxa està constituïda per sis destacats museus europeus: la Moderna galerija (MG, Ljubljana, Eslovènia); el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (MNCARS, Madrid); el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA, Barcelona); el Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA, Anvers, Bèlgica); el SALT (Istanbul i Ankara, Turquia) i el Van Abbemuseum (VAM, Eindhoven, Països Baixos). També hi col·laboren diverses institucions del món acadèmic i artístic associades al projecte.

DESCÀRREGA D'IMATGES

Publicació en procés: *Gelatina dura*, amb textos de Teresa Grandas i Servando Rocha, un recull d'articles de l'època i una selecció d'obres incloses a l'exposició.

SEMINARI INTERNACIONAL: DIMECRES 14 DE DESEMBRE DE 2016, D'11 A 20.30 h

Els vuitanta a contrapèl En les tesis anomenades «Sobre el concepte d'història», Walter Benjamin proposa «raspallar la història a contrapèl» per tal de qüestionar els relats compactes, sense fissures, que mostren un passat victoriós. En aquelles tesi, Benjamin apel·la a la memòria i la revisió de les narracions hegemòniques per evitar que els relats dels caiguts i els vençuts en les lluites emancipadores siguin oblidats. En aquest sentit, revisar el passat recent d'Europa –ara que els seus fonaments semblen no ser tan sòlids ni triomfalistes com es pensaven (i comptaven)– per intentar comprendre el present és del tot pertinent.

Les sis institucions europees que componen L'Internationale s'han plantejat, en el marc del projecte *Els usos de l'art* sobre el llegat de 1848 i 1989, examinar la rellevància d'aquest període des d'una mirada actual, raspallant-lo a contrapèl. Així, el cicle de mostres i programes de reflexió desenvolupats en les diverses institucions es tanca ara al MACBA amb *Gelatina dura. Històries escamotejades dels 80* i amb aquest seminari. *Els vuitanta a contrapèl* presentarà alguns dels projectes desenvolupats per les institucions europees de L'Internationale, acompanyats d'estudis de cas realitzats recentment a l'Estat espanyol per una generació nascuda en aquella època, que posa en evidència la necessitat de mirar el passat per entendre i escriure el present. En el cas espanyol, el relat oficial dels vuitanta mereix ser revisat a fons. Aquella era caracteritzada per l'entusiasme, les «mogudes» diverses, la internacionalització de la indústria, l'art i la cultura, i el desenvolupament urbanístic i d'infraestructures, no feia sinó ocultar una financiarització accelerada, una desindustrialització al servei dels dictats de Maastricht i un procés de desmemòria del qual el país encara és captiu. Programa a www.macba.cat

MACBA EN FAMÍLIA: DIES 23, 28, 29 I 30 DE DESEMBRE DE 2016; 2, 4 I 5 DE GENER DE 2017, 12 h

Sacsejats pels 80! Aquest taller ens submergirà de ple en obres de la dècada dels vuitanta que ens permetran descobrir els diferents relats i manifestacions artístiques d'aquella època. Des dels rituals col·lectius de Miralda als Estats Units, les *Arquitectures prematures* d'Isidoro Valcárcel Medina o el treball de contrainformació de Video-Nou, us proposem un viatge en el temps que ens donarà un munt d'idees per obrir un nou camp d'acció col·lectiva.

CICLE DE CINEMA: FILMOTECA DE CATALUNYA, GENER-FEBRER 2017

Els vuitanta, ficcions escamotejades Programa properament a www.macba.cat

■ ENTRADA VÀLIDA DURANT UN MES

■ VISITES GUIADES (INCLOSES EN L'ENTRADA)

Consulteu els horaris i idiomes a www.macba.cat

■ MÉS INFORMACIÓ A www.macba.cat i @MACBA_Barcelona Segueix-nos a: #GelatinaDura

■ MACBA: Plaça dels Àngels, 1, 08001 Barcelona, www.macba.cat

■ HORARIS: dilluns, dimecres, dijous i divendres d'11 a 19.30 h (del 26 de juny al 24 de setembre, fins a les 20 h); dissabtes de 10 a 21 h; diumenges i festius de 10 a 15 h; dimarts no festius, tancat.